

El Ministeri d'Educació ha donat oportunitat al professorat per reciclar-se a través de períodes de formació prèviament a la Reforma i durant aquests anys que porta aplicant-se?

Si es compara amb vuit o deu anys enrera sí, però encara hi hauria una manca d'oferta, facilitats i incentius pel conjunt del professorat.

Els llibres de text s'han adequat als objectius acadèmics i pedagògics de la Reforma?

En bona mesura, sí.

Els mitjans de comunicació han

publicat estadístiques afirmant que un 25% dels alumnes entre catorze i setze anys demostren un nivell acadèmic molt baix. Es pot aplicar aquesta realitat al seu centre?

En la mesura que formen part de la població estudiada, sí. En el que no estic tan segur d'estar d'acord és en què entenem per nivell acadèmic (alt o baix) i, sobretot, com es mesura.

Quina és la seva valoració del fet que els alumnes puguin triar part dels crèdits que vulguin cursar a partir dels dotze anys?

Considero que és positiu: a

escollir, com a tantes altres coses, se n'ha d'aprendre: l'elecció de determinades àrees i activitats amb l'orientació dels tutors és un bon mètode d'aprenentatge.

Considera que les llengües clàssiques han quedat marginades amb el nou pla?

I les ciències socials. S'han introduït noves matèries i se n'han reduït d'altres. La marginació, a vegades, està en relació a com es fa l'oferta de les matèries.

Fèlix de Castro

Coordinador pedagògic de l'IES Carles Vallbona, de Granollers, des de l'any 1993.

Amb el nou sistema educatiu s'exigeix l'obligatorietat escolar fins els 16 anys, amb la qual cosa a les aules romanen alumnes que als catorze anys, amb el sistema anterior, haurien optat per abandonar-les. Considera que la reforma és capaç de donar resposta al mateix temps a les necessitats dels alumnes més brillants i a aquells més desmotivats o amb més dificultats acadèmiques?

Aquest és el repte. En aquest moment la nostra fita és estimular aquells alumnes desmotivats (que possiblement amb el sistema anterior haurien optat per abandonar els estudis) i al mateix temps, cobrir les expectatives dels més brillants acadèmicament. Es tracta de l'atenció a la diversitat, en definitiva. En aquest moment no et sabria dir encara si ho estem aconseguint. És massa d'hora per avaluar-ho, tot i que sovint el personal docent d'aquest centre reflexionem sobre si realment estem donant resposta de forma correcta a la diversitat. Quan comencin a sortir els nostres alumnes pertanyents a les primeres promocions d'ESO podrem comprovar-ho.

A les aules, l'existència de tres o quatre alumnes conflictius, produeix una conversió de la resta envers conductes antisocials?

No. Quan hi ha alumnes conflictius, alumnes amb problemes conductuals, poden donar-se dos casos diferents: pot haver-hi haver-hi un rebuig per part de la resta del grup envers aquests alumnes en concret, però no podem parlar de conducta antisocial en general; o bé pot haver-hi també una integració d'aquests alumnes conflictius en el grup, en el sentit que el grup pot adonar-se i conèixer l'existència d'altres tipus de

persones (amb situacions familiars, educacionals, etcètera, molt diferents a les de les persones considerades no conflictives); a vegades s'han establert relacions molt bones. I penso que aquest fet és enriquidor. De totes maneres, la tasca dels professors és solucionar els casos conflictius. Respecte la dinàmica de la classe, l'existència d'alumnes conflictius l'afecta negativament. Es tracta d'alumnes que pateixen greus buits de coneixements, pels motius que sigui. Quan una persona no aprèn unes determinades coses en el seu moment, no pot aprendre les que vénen després. I així desmotiva moltíssim. Són alumnes desmotivats per fracàs escolar i si es volen fer notar, ho fan d'una manera que no és estudiant. La Reforma, en aquest sentit, els ofereix l'oportunitat de recuperar tot allò que no han pogut aprendre pel que sigui i a partir d'aquí, intenta fer-los veure que poden continuar a l'aula. I així és una meravella.

Què ha de respondre a l'opinió d'alguns mestres que a l'ESO es tendeixen a anivellar nivells a la baixa?

Abans de contestar a aquesta pregunta, s'hauria d'aclarir què vol dir tenir un nivell i què vol dir nivell a la baixa. Si tenir nivell vol dir tenir molts coneixements teòrics, aquesta afirmació és correcta. Si tenir nivell vol dir tenir més coneixements pràctics o instrumentals no és veritat que s'estiguin anivellant nivells a la baixa. Hi ha un bon nivell quant a capacitat instrumental i habilitat cognitiva (com pot ser, per exemple, cercar informació), un bon nivell en qüestió de procediments més que de conceptes. Per tant, si parlem de conceptes diria que és certa

l'afirmació anterior; si parlem de procediments, diria que no és correcta. I si parlem d'actituds, que és l'altra perspectiva dels continguts, diria que tampoc no és certa.

És partidari d'agrupar els alumnes per nivells acadèmics?

Jo no. A més, és una opció que va totalment en contra de la Reforma. Però sí que sóc partidari d'agrupar transitòriament alguns alumnes que tinguin mancances concretes iguals entre ells per tal que puguin solventar-les. Una vegada aconseguit aquest objectiu, els alumnes podran tornar a la seva aula. Fer aules amb nivells és una forma de delimitar allò que un alumne pot arribar a assumir. Si un alumne està a l'aula de nivell més baix, s'acabarà adaptant a aquell nivell i, per tant, tots els seus progressos estaran sempre dins d'aquell nivell. No podrà haver-hi mai un canvi a un altre nivell: quan una persona se sent classificada en un grup (i així ho estudia la psicologia de grups) al final acabarà assumint el paper d'aquell grup, de forma que no canviarà sinó que estarà condemnada a pertànyer en aquell grup sempre.

Pensa que tots els docents de la Reforma haurien de ser llicenciats universitaris, amb independència de l'edat dels alumnes als quals ensenyin?

Si per llicenciat universitari s'entén una persona especialista en una matèria però amb incapacitat per fer que algú l'aprengui, llavors penso que no hi hauria d'haver-hi cap llicenciat. Si per llicenciat s'entén una persona que té una carrera, però independentment de tenir una carrera, se sent un educador, pot haver-hi tots els llicenciats que es vulgui. El més important no són els coneixements específics, sinó el tarannà del